

בלבבי משכן אבנה

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

דע את ביטחונך | פחד כנגד ביטחון

הנעלה. אך כל מי שקורא בספרים המתארים את חייהם של צדיקי הדורות, יכול למצוא שם עדויות מפליאות על הזעזוע הרבה הפחד והעילפון שאחזו במי מהם שרק היה נראה לו כי הוא נגע בצל צילו של ספק כישלון בחטא, ואפילו בקל שבקלים. אך כאמור ההפרש בינינו לבינם הוא בתפיסת הקרבה והאחדות ב'ציון', בגילוי שכינה, בשורש ה-'אחד'. ככל שאדם יותר זך ומזוכך, אחד ומאוחד בשורש כמותם, הוא הוא שיחוש ויחוה את הפחד מהחץ והחציצה הנפרדות והעקירה מאותה אחדות שיוצר החטא.

אם כן, כאשר אדם מתוקן, הוא מחובר, מצורף ומדובק בשורש הפנימי המהווה מחיה ומקיים אותו, לנקודת ה-'ציון' שלו, למקום ממנו הושתת עולמו הפנימי, שם מקום הגילוי של בוראו ויוצרו ית"ש בטהרתו, שם אין לו פחד. אולם בו ברגע שאדם זה חוטא, הוא מתנתק משורשו, מעצם הווייתו, הוא נעתק מתפיסה של 'אחד' והוא נעמד על תפיסה של יותר מאחד – תפיסה שהוא הפך להיות הויה נפרדת לעצמה. או אז מיד חל עליו מציאות הווייתו של כוח הפחד.

נסה לקרב יותר אל לב הקורא את ההגדרה הזו של חווית פחד מהריחוק של ה-'ענף' מנקודת ה-'שורש' שלו, מתפיסת ה-'אחד' עם שורשו, על ידי אחת מהדוגמאות הבהירות הממחישות היטב את הנקודה. כל עוד שתינוק מחובר לאמו: הוא ספון בחיקה, חבוק בזרועותיה, יושב על ברכיה, נתלה בה על גבה או בכל אופן אחר שיהיה. במצב זה התינוק אינו חש כל פחד. בכללות יש לכך מספר סיבות, ובפשטות פשר הדבר – מחמת שהתינוק בטוח שאמו תגן עליו מכל פגע. אמנם זה נכון, אך הסיבה העמוקה לכך שהפחד נעדר מלב התינוק הוא מחמת שהוא חש את החיבור לשורשו, הוא מרגיש 'אחד' עם אמו. וכאמור, כאשר אדם מרגיש 'אחד' הוא אינו מפחד, כמו שאומרים העולם – 'בטח באחד ואל תפחד'. כאשר אדם חש מצורף לשורשו והוא אחד איתו, אין מקום לכוח הפחד לחול. כלומר, הסיבה העמוקה שאדם פנימי אינו פוחד, אינה מחמת כך שהקב"ה ישמור עליו, אלא היות שהוא אחד ומאוחד עמו – אין למערכת הפחד מקום חלל להתגלות בו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך.

ודאי שהדבר להפך, שהרי המציאות היא כי ברוב המקומות בעולם ישנם יותר חטאים מאשר בציון. שהרי נאמר "מעולם לא לן אדם בירושלים ובידו עון". וא"כ בזמן שבית המקדש קיים ודאי בירושלים היתה זכה מחטאים יותר מכל מקום אחר, וגם לאחר החורבן עדיין אין שום סברא לומר שבירושלים חוטאים יותר מאשר במקום אחר. ואם כן, חידדנו את השאלה מדוע דווקא בציון פחדו מחטאים?

התירוץ לקושיה זו הינו – במקום שקיים בו גילוי שכינה שם שייך יותר פחד מחטאים, כמו שדרש בעל ההגדה של פסח – 'ובמורא גדול – זה גילוי שכינה'. במקום שישנה התגלות רוחנית בתוקף ועוצמה שאינה מצויה במקומות אחרים, בציון מקום גי' לוי שכינת עוזנו, דווקא שם הלבבות פתוחים, הלב לב בשר חי, חוה, נושם ומרגיש רוחניות. לכן דווקא שם שייך לחוש פחד הנובע מסיבות רוחניות, מחטאים. ולהפך, במקומות שאין בהם גילוי של שכינה, ומציאות הקדושה מסולקת משם, גם התודעה לרוחניות וחווית דלים. על כן, העביות, הכסל והכיסוי שעל הלבבות, לבבות האבן אטומים וחסומים מלחוש תחושות רוחניות. לכן לא שייך שיחושו פחד מחטאים, עוונות ופשעים.

בציון עיר קדשנו מצויה אבן השתיה, ממנה הושתת העולם. על כן המושגים 'ציון', 'גילוי שכינה' ו-'אבן השתיה' עניינם שורש למציאות כל הנמצאים כאן בעולם הזה על כל כללותו. אם כן, כאשר אדם עובר על חטא ב-'ציון' הוא מתנתק, נפרד ומתרחק, משורש המציאות שלו עצמו. על פי התפיסה העמוקה, אין הדבר תלוי דווקא בביצוע מעשה החטא על שטח המקום שנקרא 'ציון'. אלא הגדרת השם 'ציון' היא כי כאשר אדם חוטא (לא משנה היכן בבחינת מקום) הוא מתרחק משורש המציאות שהוא ה-'אחד', הוא מתנתק מבחינת 'ציון', הוא נפרד מהתפיסה ש'קראת 'אבן השתיה' – אבן שהיא מציאות אחת – 'שורש האחד' – ממנה התפשטה מציאות כל העולם כולו. עצם המציאות של ריחוק מנקודת ה-'ציון', הריחוק מה-'אחד', הוא הוא הוויית כוח הפחד עצמו.

ניסיון לקרב לכל אחד ואחת מהקוראים את התפיסה של חווית פחד מחטא. אולם יתכן שרבים מאיתנו עדיין רחוקים מלחוש ולהבין את החוויה של הנקודה הפנימית במדרגת יראת החטא

קידושין, לא, ע"א - שאלו את ר' אליעזר, עד היכן כיבוד אב ואם, א"ל צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתינה שמו, בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בשישים ריבוא שכר, ורב כהנא מתני בשמונים ריבוא שכר, והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו, לשנה האחרת נתן הקב"ה שכרו שנולדה לו פרה אדומה בעדרו, נכנסו חכמי ישראל אצלו, א"ל יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי, אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא.

ודו"ק שדייקא למדו כיבוד אב ואם ממעשה של אבן, אב-בן, כנ"ל. והשכר שקבל פרה אדומה, שמהותה תבוא האם ותקנח צאת בנה, צירוף אב-בן. אבנים, נוטריקון, אב-אם-בן. ובירושלמי (פאה, פ"א, ה"א) אמרו שהאבן שהיתה נצרכת לאבני האפוד, הוא אבן ישפה של בנימין. ודייקא של בנימין, בן-ימין, או בן אוני. שלאב מצורף באופן של ימין, אולם לא מצורף באופן של "אוני". ועי"ז זכה לפרה אדומה שתקנח צאת בנה, היפך בן אוני, באה פרה אדומה לכפר על חטא העגל שהביא מיתה לעולם.

ויתר על כן, בזכות אבנים זכה לפרה אדומה, שכל מעשיה בכלי אבנים. כמ"ש בתוספתא (פרה, פ"ג) באו לשער היוצא מעזרת נשים לחיל, וקלילות של אבן היו קבועים בכותל מעלות של עזרת נשים, וכסייהן של אבן נראין בחול, ובתוכן אפר מכל פרה ופרה. ועיין רש"י (סוכה, לז, ע"א, ד"ה נפל) וז"ל, אף האפר היו מביאין בשפופרת ומקדשין בו את המים בשוקת של אבן, שכל מעשיה בכלי אבנים היתה אם אפשר. וכן כתב בזבחים (ק"ג, ע"א) וז"ל, שכל מעשה פרה בכלי גללים בכלי אבנים שאין מקבלין טומאה, כדאמר טעמא בשמעתתא קמייתא בסדר יומא (ב, ע"א). ועיין תוס' (יומא, ב, ע"א, ד"ה ומאי שנא) וז"ל, דלשכת פרה היו קורים לה לשכת בית האבן, כי היכי דנהוי לה היכירא שכל מעשיה בכלי אבנים.

והנה בירושלמי שהוזכר לעיל מבואר שבקשו מדמא בן נתינה אבן והוא ישפה. אולם בבבלי דידן כתוב "אבנים", משמע יתר על כן. ולכאורה שורש האבן שבקשו הוא אבן "אודם", שהיא אדומה. ולכך זכה דייקא לפרה אדומה, ודו"ק. והוא האבן הראשון שכתוב שם (שמות, לט, י) "אדם פטדה וברקת הטור האחד". ופרש"י (שם, כח, כא) אודם, לראובן. ראו-בן. ואשה מזרעת אודם, שממנו עור ובשר ודם ושער ושחור שבעין, כמ"ש בנדה. ולכך זכה לפרה אדומה, בחינת "אם", תבוא "האם" ותקנח. ועיין רבינו בחיי (שמות, כח, טו) וז"ל, מראהו אדום כדם, וסגולתו שכל אשה שנושאתו אינה מפלת לעולם נפלים, עיי"ש.

קידושין, כ, ע"ב - דתני דבי ר' ישמעאל, הואיל והלך זה ונעשה כומר לעכו"ם, אימא לידחי אבן אחר הנופל, ת"ל (ויקרא, כה, מח) אחרי נמכר גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו. וכבר דנו האחרונים מתי אומרים הלעיטוהו לרשע וימות כמ"ש בב"ק (סט, ע"א), ומתי לאו. ועיין משנ"ב (רנד, ס"ק לט) בשם הב"ח.

ועיין אור יחזקאל (יראה ומוסר, סכנת הנפילה) וז"ל, דאמר רב הונא, כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, העובר עבירה ושונה בה ודאי שלא יחזור בו מחטאו, כי נעשית לו כהיתר. ועיי"ש עוד בגמ', סד"א אימא לידחי אבן אחר הנופל, והיינו דהו"א דלא ניתן לו עצה ליגאל, כי "החוטא ושונה" לא ישוב מחטאתו ואין לו תקומה לעולם, עכ"ל. והרי שביאר שמדובר כאן בשנה בדבר עבירה.

ועיין עוד בדברי החת"ס (גיטין, מו, ע"ב) וז"ל, המוכר את עצמו ואת בניו לנכרים וכו', והוא שמכר ושנה ושלש. דבר זה מוכרח, דהרי קרא כתיב בפרשת בהר, או לעקר משפחת גר, ואמרינן בקדושין (כ, ע"ב) זה המוכר את עצמו לע"ז, שלא תאמר נדחה אבן אחר הנופל, קמ"ל אחרי נמכר גאולה תהיה לו, כי היכי דלא ליטמע בין הנכרים, ע"ש, וא"כ קשיא משנתינו, השתא עצמו פודין, בניו עמו לא כ"ש, אלא ע"כ מתני' במכר ושנה "ושלש", דאי אפשר להצילו שלא יטמע בין הנכרים, שהרי על כורחינו רוצה הוא להיטמע בין הנכרים, עכ"ל. והיינו כנ"ל שבשני פעמים ס"ד שנאמר לידחי אבן אחר הנופל. אולם למסקנא אין אומרים כן, אולם בג"פ אין צריך להצילו. ועיין עוד בחת"ס (יו"ד, סימן שכב) שמתני אמרינן לידחי אבן אחר הנופל, כאשר אינו רוצה לשוב בתשובה. ועיין בהרחבה ביו"ד (שלד, ס"א) מחלוקת הרמ"א והט"ז במי שחייב נידוי ויש חשש שאם ינודה ילך ויצא לתרבות רעה. ועיי"ש בפ"ת, וברע"א.

והנה שורש הדבר של לדחות אבן אחר הנופל, הוא בדין סקילה, כמ"ש (סנהדרין, מה, ע"א) אחד מן העדים דוחפו על מתניו, וכו', ואם מת בה יצא, ואם לאו השני נוטל את האבן ונתנו על לבו. ושם זה אחר ששב בתשובה, כמ"ש (שם, מג, ע"ב) היה רחוק מבית הסקילה כעשר אמות, אומרים לו התודה, ודו"ק. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כי תצא | ט-ק

להלכה בשו"ע או"ח, הלכות ת"ב. ולכך אמרו לא להכות ל"קטנים" דייקא בזמן זה, ודו"ק.

ומשם נמשך לשון קטב לקוטב, כמ"ש (שביעית, פ"ח, מ"ו). ועיין מלאכת שלמה שם, וז"ל, קוטב - פירש הרמב"ם ז"ל, גת "קטן" לזיתים. ובודידה גת קטנה עד מאוד. ובספרים ישנים גרסי ובקוטבי ביו"ד. ובערוך פירש בשרש קטב, משימין עץ גדול וכבד על הזיתים שבבית הבד, ונקרא קוטב, וכו', עיי"ש. ועי"ז יוצא הטיפה הקטנה מן הזית. והבן שלשון קוטב נאמר דייקא ביחס לזית - שמן, שורש האור, צהרים, כנ"ל.

וכאשר מצרף החלקים הקטנים יחדיו זהו לקט, ל-קט. וזהו בחינת קטר, קט-ר, קשר, חיבור החלקים ע"י קשירתם. וכאשר החיבור אינו כראוי נעשה רעש והמולה, אולם כאשר החיבור כראוי, ישנה השקטה, שקט, ש-קט.

וזהו בחינת קיטור, ולעומתו קטרת, קט-ר. שכאשר זהו קיטור זהו פזור החלקים. אולם קטר, קטרת, מחבר החלקים יחדיו.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה:

קטב, קטר, קט, מקלט, מקטרת, מקטר, קטן, קטף, קטרת, קשיטה, שקט, לקט, קמטו, קיטור, יקוט, ילקוט, יקטן, אקוט, נקט, מלקט, קטל, קליטא. ■ המשך בע"ה

בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה. קטן, קט-ן. וכן קשיטה, קט-שיט, פירש האבן עזרא (איוב, מב, יא) כבשה קטנה. וכן קטף, קט-ף, לשון הקטנה, כי תחילת הדבר נמצא בגדלותו, וע"י הקטיפה הוקטן. וכן בחינת קטל, קט-ל, חתך, הרג, וע"י הקטין את הדבר. וכן קמט, קט-מ.

וכן קטב, קט-ב. ופרש"י (דברים, לב, כד) קטב - כריתה, כמו אהי קטבך שאול. ועיין ספר השרשים לרד"ק (קטב) וז"ל, ענין כריתה, והוא החולי הבא פתאום לאדם וממיתו. ותרגום ירושלמי, לחטוב עצים, למקטב אעין. ועיין מלבי"ם (ישעיה, כח, ב) שער קטב - רוח סערה כורתת וקוטפת הכל. ועיין ר"ש משאנץ (שביעית, פ"ז, מ"ו) קטב, כמו קטף, והוא צרי (בראשית, מג) דמתגרמין קטף. ועיין ערוך (ערך קטבא) רד למטה. והוא תוקף הכריתה וההקטנה. כי הלילה בחינת הקטנה, שבו שולט ה"מאור הקטן", הלבנה. אולם ביום שולט המאור הגדול, החכמה. וקטב כורת בתוקף ממשלת החמה, בצהרים, כמ"ש רש"י (איוב, ג, ד) וז"ל, קטב מרירי, והוא מושל בצהרים, שנאמר (תהלים, צא) ומקטב ישוד צהרים, עכ"ל. ובפסחים אמרו (ערכי פסחים, קיא, ע"ב) דתרי קטב מרירי הוה, חד מקמי טיהרא וחד בתר טיהרא, צהרים, עיי"ש. ובשנה עיקר שליטתו בתקופת תמוז, זמן תוקפו של חמה, ובפרט בבין המצרים, כמ"ש (איכ"ר בתחלתו) בין המצרים - ביומין דעקא, מ"ז בתמוז עד תשעה באב, שבהם קטב מרירי מצוי. והובא

התבודדות [הספר הבא של הרב שיפורסם]

ספר זה עוסק במישור המעשי - בהכנה להתבודדות ובהדרכה מעשית בהתבודדות עצמה, אך תכליתו להביא את האדם לתפיסת חיים חדשה - "חיים של התבודדות".

הספר מותאם יותר לנפשות הקרובות יותר לתמימות ופחות להשכלה (הספר דע את נשמתך' מהווה המשך לספר זה ועוסק בנושאים אלו ביתר בירור והעמקה).

מומלץ לקרוא את הספר מתחילתו ועד סופו בכדי לקבל את התבנית הכללית של הדברים ואח"כ לקרוא במתינות פרק-פרק. זה אינו ספר קריאה אלא ספר עבודה ולכן כדאי להתייחס לכל פסקה מצד עצמה ולתת לכל שלב את מקומו הראוי.

שורש יצירת הנקיבה שב'כדמותינו'

לעומת כך, ה'כדמותינו', היא מדרגה תחתונה יותר, כל 'דמות' היא נקראת כך מלשון דם – מת, וגם האות ו' שנמצאת ב'דמות' – תלוי אם זה מלא או חסר, שאם זה חסר זה בבחינת תם ואם זה מלא שצריך כח של ו' המצרפם, הרי שזה בבחינת מת, וכפי שהוזכר לעיל, ביחס של אד-דם, שבמקום האד, מתגלה הדם, הא' שבאדם זה הגדרת האור שבאדם, זהו הא' שבאדם, והדם שבאדם השורש שלו הוא ב'דמות' שהוא מלשון דם, וכמו שהוזכר לעיל הרי, שכאשר מצרפים מים לעפר, זה עולה בגי' מטריא – או מת, או תם – זה נקרא "דמות", דם-תם, או ח"ו, דם-מת, בבחינת "היא שפכה דמו של עולם".

א"כ, שורש היצירה שמתגלה מכח הזכר, שורשו בצלם בצל, באור, בזך-אור שזהו לשון זכר. ושורש יצירת הנקיבה, היא מתגלה בצד התחתון של יצירת האדם, ב'כדמותינו', וכאשר חל ח"ו, מציאות הקלקול, אז מתגלה ה'פועל יוצא' שהוזכר, ה"היא שפכה דמו של עולם".

מדגת אדום – אפר דם מרה שבאדם

ולפי"ז, ברור הדבר, הרי בשם אדם כמו שהוזכר, יש בו שתי צורות של ר"ת, אדם, דוד, משיח, ומהצד התחתון, זה אפר, דם, מרה. ובלשון חז"ל כידוע, זה נקרא שיש 'זה לעומת זה עשה האלקים', 'אדם' לעומת 'אדם', 'אדם דקדושה', ולעומתו הוא 'אדם בליעל', בלי עול, זה ה'זה לעומת זה'.

וכשמציירים את זה בציור של שורש ישראל של "אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם", אלא הם קרויים האדם בבחינת אדמה – אותם אותיות – הציור של זה בפועל שעומדת היא הדמות של יעקב אבינו – "דמות תם חקוקה בכסא" שהוא ה'צורת אדם', וכדברי חז"ל – "שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון", ודייקא "דמות תם", שזה ה'דמות' בבחינת דם-תם דתיקון.

ולעומתו עומד אדום, עשיו שאומר "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה", והשורש, כמו שהוזכר קודם לכן, מה שנאמר "ויאמר אלקים נעשה אדם", שמכאן פתחון פה למינים, מהשורש הזה של ה'פתחון פה' למינים, היה ה'כי ציד בפיו' שנאמר אצל אדום – עשיו, שהוא צד את אביו באמרי פיו.

מאיפה השורש של ה'לישנא בישא' שהיה אצל הנחש, ומאיפה השורש של ה'ציד בפיו' – מה'ויאמר אלקים נעשה אדם', שמ-

כאן פתחון פה למינים, מכאן שורש של כל דיבור של קלקול, שמשתלשל למציאותו של עשיו.

כשמתגלה בקלקול 'אדם' – הראשי תיבות שלו הוא אפר, דם, מרה, ובלשון קצרה ממש, אדם זה הציור העליון, והאדום מצרף את האות ו' לאדם, שאות ו' היא המצרפת את החלקים.

וכפי שהוזכר פעמים הרבה, 'אדם' הוא חפצא אחד של צורת שלימות, והאדום הגדרתו הוא, לקיחת צורת אדם והעמדתו כתפיסת חלקים – איברים, וצירופם יחד מכח ו' המחברת, שמצרפת את האיברים, וכשזה נופל, זה הופך להיות ו' המ' בדלת. ומכל מקום, ה'צורת אדם' כשהוא מתגלה אצל עשיו – עשיו לוקח את ה'צורת אדם' ומגלה אותו באופן של פרקים – פרקים, איברים – איברים, וו' המצרפת.

זה ההבחנה שכאשר לוקחים דבר ומפרקים אותו לחלקיו, הוא הנקרא אפר, כאשר זה מצב התיקון, אז כפי שהוזכר קודם לכן, זה מים ועפר, שעפר הוא בר-זריעה, כח הצמחה דלעתיד, שזה שורש יצירת האדם בבחינת 'אדמה לעליון'. אבל מצד הבחנתו של עשיו, משתלשל המדרגה של אדם ונופל לתפיסת הפירוד הזו, שזה הא' שבאפר, שבמקום שיתגלה שהא' הוא מציאות של אור זה הופך להיות אויר, והאויר שזה אש, הוא הופך כל דבר לאפר, זה תפיסת היפך האור שבא', שהופך להיות אויר שזה שורש האפר, שהאויר יוצר את מציאות האפר, וזה האפר מלשון א'-פר, כלומר, הא' התפוררה לחלקיה, ומתגלה הח' לקים שבדבר, והכח המצרפם הוא ו' שב'דמות' כפי שהוזכר קודם לכן.

זה הבחינה של אפר שבאפר-דם-מרה, שהם הר"ת של אדם. דם, זה כל מהלך פני הדברים שהוזכר, שבמקום שיהיה עליה של האדמה לאד, נעשה ירידה של האד לאדמה, וזה הופך להיות מציאות של דם.

גילוי המהלך דאפר דם מרה אצל עשיו

וכאשר מתגלה האופן הזה, זה הופך להיות מציאות של מרה, "ואחריתה כיום מר", וזה הרי מה שעשיו זעק – "ויזעק זעקה גדולה ומרה", כלומר, עשיו גילה את כל מהלך פני הדברים שמתגלה באדם שבדבר, "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי עייף אנכי", וזה מה שעשיו אומר "הנה אנכי הולך למות", כלומר, הוא דבק בסוף שבדבר, בכליו שבדבר, שהוא בהבחנה של האפר.

ההעדר וההווה שמסלימים יחד את צורת האדם

א"כ, עומק מעמקי האדם, וכאן נקודת העומק – הבריאה בנויה בשני חלקים, קודם שנברא העולם היה 'אין-סוף', וכשעלה ברצונו לברוא את עולמו, הוא יצר כביכול מקום פנוי, חלל, לצורך יצירת האדם, ואז נתחדש המשכה ממנו יתברך שמו, "לישועתך קויתי ה'" המשכה בבחינת קו-תקוה שממשיכה צורת אדם.

וה'צורת אדם' השלם, חובק בתוכו את ההעדר ואת החלל יחד עם מציאות הקיום, כשמבינים את היסוד הזה, אז, בעצם, האדם מקבל פנים עצומות וחדשות לכל תפיסת החיים, פעמים האדם נמצא בעלייה, פעמים הוא נמצא בירידה, 'גדלות המוחין', 'קטנות המוחין', "ימי אהבה", "ימי השנאה", בוודאי, "שבע יפול צדיק וקם".

אבל המעמקים הפנימיים של הדבר, לפי מה שנתבאר, כשהוא נמצא בימי העלייה, אז הוא בבחינת 'צורת אדם' שבו, וכשהוא נמצא בימי הירידה שבו, אז מתגלה בו השורש של החלל הפנוי, שהוא שורש – כחלק מקומתו, שקומתו היא 'קיום – בי-טול – קיום', וזה חלק מ'צורת אדם'.

מזכירים תמיד, שכאשר הגר"א מסדר את שבעים כוחות הנפש בישעיה, הכח הראשון הוא "העדר קודם להווה" – והיינו שההווה מתחילה מה'העדר קודם להווה', זה צורת פני הדברים.

כשמבינים את המעמקים הללו, כל פעם שאדם נמצא בנקודת שפלותו, בנקודת נפילתו, אז הוא דבק בתפיסה שזה חלק מצורת אדם, זה נקרא "זכר ונקיבה בראם ויקרא את שמם אדם", זכר – זהו דבר הבולט, קיים, נקיבה זה החסר, ושניהם משלימים את צורת אדם.

זה נקרא "בצלמינו כדמותינו" בצד העליון שבדבר, שכל עצם הווית האדם, חובקת בתוכו את ההווה והעדרה, הויה וחווה בגימטריא אדם כמו שהוזכר מהגר"א, חווה הביאה כביכול העדר לעולם – ומצב הקלקול זה העדר כפשוטו, אבל מההצד העליון זה העדר שמגלה את ה"העדר קודם להווה" שהוא חלק מתפיסת ההווה.

כאשר האדם תופס את החיים כפי שנתבאר השתא, גם בעליותיו, וגם בנפילותיו, יש לו את הצורה השלימה שהיא צורת אדם. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת בלבפדיה עבודת ה'.

עצם מציאותו היא דם, שעל שם כן הוא נקרא אדם, וכולו אדמוני. ויתר על כן מתגלה בו ה"אחריתו כיום מר" ב"ויזעק זעקה גדולה ומרה". זהו הגילוי של אפר-דם-מרה, שמתגלה אצל עשיו, בקצרה ממש.

אדם - דוד - משיח, צורת אדם השלימה

לעומת כך עומדת הצורה השלימה שהיא ה'צורת אדם', זהו אדם שהוא ר"ת אדם, דוד, משיח, ה'אדם – דוד משיח' מצרף, ראשית, מצד סדר זמנים, הוא מצרף את הראשית – אדם, ונקודת האמצע שהוא דוד, ונקודת האחרית שהוא משיח בסוף יומיו.

ובעומק יותר, הוא מצרף את כל החלקים כולם, הוא מצרף את הקיום של הדבר – את הביטול של הדבר, ואת התחיה של הדבר. – זה נקרא 'אדם – דוד – משיח' אדם – זה הקיום, דוד – זה הביטול שהוא 'בר נפלי', וקיום התחיה שבדבר הוא בחינת משיח.

הוא מצרף את ההבחנה שנאמר 'מתחילה היה בורא עולמות ומחריבם' ולאחר מכן ברא עולמות החדשים, ואמר "דין אהניין לי, יתון, לא אהניין לי", כלומר, מתגלה הבנין, הביטול והבנין החדש, זהו הכח של "אדם דוד משיח" – קיום, ביטול, קיום, זה תפיסת צורת אדם שמתגלה בשלימותו.

הצורה השלימה הזו, היא שורש יצירת האדם

ובפנים הללו, א"כ מעמקי מציאות האדם היא האופן של קיום, היא האופן של ביטול, והאופן של קיום מתוך מציאות הביטול.

זה נקרא 'צורת האדם השלם'. האדם, מצדו של יעקב אבינו, שהוא ה'דמות תם', יעקב הוא המברח מן הקצה אל הקצה, הוא מברח מאדם, באמצע של דוד, ועד האחרית של משיח, "האספו ואגידה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים", כלומר, הוא נמצא מה'ראשית', הוא נמצא באמצע, ועד הסוף, בבחינת 'הברח התיכון המברח מן הקצה אל הקצה', שהוא מברח ומחבר את כולם. – אבל הוא מחבר את כולם באופן שכשנמצאים בגלות – בביטול, שאז – "האספו ואגידה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים" במציאות של התקומה.

אור א"ס

אלופו של עולם. ועיין מאמרי רשב"י (פירוש האדרא) כי עלמא קדמאה הוא בלע, והוא אלף עלמין (ואות אל"ף עצמה, אל-ף), ונמשך מן תיקונא קדמאה דדיקנא הנקרא אל שדי, אשר במלואו יעלו בגימ' אלף. ועיין גר"א (נחום, א, ב) אל הוי"ה, אל נאמר על מחשבה עליונה א"ס, הוי"ה על הפעולות שמהוה כל היות.

צמצום

עיין תורת המגיד (וישלח, ד"ה ויהי לי) וזאת המדה נקראת די, כי השפעת השפע א"א להורידה בלי הצמצום הנקרא די, וכו', כי השפע הא' נקרא י' ע"ש שאינו מושג ואין יכולים לכנותו רק בקטנה מכל האותיות, וההשפעה א"א להיות בלתי צמצום, כי מגודל בהירותו לא היו יכולים התחתונים לקבלו. וזה הצמצום נקרא דל"ת לשון דלות. ונצרף אות י' שהוא השפעה עם אות הד' שהוא הצמצום, ונעשה יד-די, וזהו היד הגדולה (שמות, יד, לא) שהיא חסד שם אל, עכ"ל. ומצד כך להיפך, אל לשון שלילה, צמצום.

קו

אל. א - אלופו של עולם שמשם נמשך הקו, ל - צורתה גבוה מכל האותיות, שראשה לעילא. וזהו בחינת קו שעולה יותר מן הכל ונכנס לעילא לתוך אור א"ס העליון, ויורד לתוך האותיות.

עיגולים

עיין שער הכוונות (דרושי סוכות, דרוש ח) שכל המקיפים בחינת א"ל, אל במילוי אל"ף למ"ד גימ' הקץ. ושורש כל הקץ בעיגולים.

יושר

מקו אחד נעשה ג' קוים. ועיין מאור ושמש (דברים, רמזי יום א' של סוכות) והשם הזה (ס"ג) יש בו ג' יודי"ן ואלף שהוא שם אל, וכו'. והנה השלשה יודי"ן (כנגד ג' קוים) הם שלשה מוחין שהם חכמה בינה ודעת, והם בשורשם יו"ד אחת (קו אחד), וקוצה של יו"ד דבוקה בא"ס ב"ה.

שערות

הארת פנים ש"ע נהורין. וכתב האריז"ל מילוי א"ל אל"ף למ"ד בגימ' קפ"ה, וב' אל במילוי עולה ש"ע. ושיער הוא מותרי וריבוי הארת פנים. וזהו שער, שע - כנ"ל. ר - ריבוי מותרי ש"ע.

אזן

הארת אח"פ מקביל להארת דיקנא כנודע. ותחילת י"ג תיקוני דיקנא לחלק מן השיטות, הוא שם אל, כי הוי"ה אינו בכלל התיקונים לשיטות הנ"ל. ומקביל לתחילת אח"פ, און. ובפרטות הפאה נקראת אל כמ"ש בשער הגלגולים (הקדמה לו). ועיין פע"ח (שער הסליחות, פ"ח) דע כי בכל מדה מאלו י"ג ת"ד צריך לכלול בו שם אל, והטעם הוא כי שורש כל הדיקנא היא שם אל.

חוסם

אף, אפים, שורש להארת ארך אפים. ועיין שער הכוונות (דרושי ויעבור, דרוש ז) ואם תסיר מקס"א (אהי"ה במילוי יודין) שם א"ל, ישאר בגימ' אפים עם הכולל. והענין הוא, כי כשתסיר מן שם אהיה הנז' בחינת אל שהוא חסד, החסד שבו, ישאר הנשאר בחשבון אפים, והוא בגימ' ק"ל שהוא בחינת הגבורה שבו.

ועוד. עיין שם (דרושי ר"ה, דרוש ו, בענין הכריעות) בענין שם א"ל שנעשו שיע"ה ריבוא ב"פ, אל במילוי עולה קפ"ה ב' פעמים (ש"ע) בארכה דחוטמא עם ה' זו.

פה

כתיב ויאמר - ויהי, כן הוא ב' מאמרות. ויהי גימ' אל, כמ"ש בשער הכוונות (דרושי יוה"כ, דרוש ג).

עינים - שבירה

שורש המיתה. ועיין גר"א (ספד"צ, ליקוט ח) אל חי, אלקים חיים, הן בחינת המוחין חו"ג, ושם אחיזת הסט"א "אל אחר", אלהים אחרים, והוא שורש המיתה, היפך אלהים חיים.

והנה ד' חשובים מתים, וחד מהם מצורע. ועיין ערבי נחל (ויצא, דרוש א) בהקדם ששמעתי בשם הרב הקדוש המגיד מוהר"ר דובער זלה"ה ממעזריטש, בענין

לאו"א אז תחבר שתי אותיות י"ה זו עם זו לרמוז אל חיבור או"א, ותכוין כי חיבור זה הוא בגימט' אל בזה האופן, ה', ה"ו, י"ה, הם ביגמט' א"ל.

אמא

עיין שער הכללים (פ"ג) אימא כשמניקה לבנים נקראת אל שדי, ע"ש השדים.

ועוד. שם אהיה באמא. ועיין לקוטי תורה (שמואל, ב, כא) יש שם א"ל שבא משם אהי"ה העולה כ"א, ועם עשרה אותיות של שם אהי"ה במילוי כזה אל"ף ה"י יו"ד ה"י עולה א"ל. וכן אותיות הקודמין לשם א"ל, א"ך, מנין אהיה.

ועוד. עיין שער הכוונות (דרושי התפילין, דרוש ב) גם יכוין (בתפילין של ראש) כי כל הפסוקים של ד' פרשיות הנזכר הם בגימ' של אל היוצא מס"ג הנזכר בזהר פנחס בר"מ, שהוא ג' יודי"ן וא'. גם (תפילין של יד) הוא כנגד שם א"ל היוצא משם אהי"ה במילוי יודי"ן שיש שם ג"כ ג' יודי"ן וא'.

ד"א

אל הוי"ה, ביצירה, בחינת ז"א. עיין שער המצות (עקב).

נוק'

עיין זוה"ק (בראשית, ח, ע"א) כבוד כלה ואקרי אל. ועיין פע"ח (שער תפלת ר"ה, פ"ב) ב"פ אל במילוי העולה ש"ע כנ"ל, הם מאירין בר"ה בפנים דנוקבא. אולם ז"א אין לו אז אלא ק"ן אורות, והוא בסוד אדה"ר שלא היה יכול להסתכל בחוה, כי אצלה היו ש"ע נהורין. ועיין גר"א (יה"א, ח"ג, לז, ע"ב, ליקוטים) אלוף נעורי. אל-וף, אל עם אלקים (פז) וע"י נעשית האשה כלי וכורתת ברית לאשה. ועיין עוד ליקוטי הגר"א (א"ב, מב, ע"ב, השמטות) אל הוי"ה אל שדי, ב' שמות המשתמשים עם אל, כולם יחד חשבון בת. בת - נוק', כנודע. וכתוב (ויצא, כח, יט) ויקרא שם המקום ההוא בית אל. ומי שעשה את המשכן שאקרי מקדש נקרא בצלאל, בצל-אל, כמ"ש בברכות (נה, ע"א). ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

משה רבינו ע"ה כשהתפלל על אחותו השביהו בדרך ק"ו ואביה ירק ירק בפניה וגו', ואמר לפי שיי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן נמשכים מיי"ג מדות על הסדר, והתוס' (בר"ה, יז, ע"ב, ד"ה שלש) דעתם שהיי"ג מדות מתחילין מתיבת אל, נמצא מדה ראשונה דהיינו ק"ו הוא נמשך מן שם אל, ולפי שהתפלל אל נא רפא נא לה, ורצה להמשיך רפואה מן שם אל, לכך באה לו התשובה ק"ו.

עתיק

עתיק מעתיק ומעלה את אבי"ע לא"ק. ועיין תורת המגיד (וישלח, ד"ה ויהי לי) והנה שם אל הוא הראשון מיי"ג תיקוני דיקנא, וכמו כן יש י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וקל וחומר שהוא נגד שם אל, ויש בו כח להעלות אפילו דברים חומריים, וכ"ש דברים קלים, וכו', וכמו שיש שכח במדה זו להעלות הכל, כן יש כח בה להוריד השפע כמו הצינור. והבן שזהו עתיק מוריד מלעילא לתתא, ומעלה מתתא לעילא.

אריך

עיין פע"ח (שער הסליחות, פ"ו) שם אל הוא פנימי דבינה דחכמה דא"א. וכאשר הארה זו מתארכת (לשון אריך) נקראו שם אל אף המלאכים. ועיין ספר שיחת מלאכי השרת שכתב, אמר ר' שמעון בן לקיש, שמו של הקב"ה משותף עם כל מלאך, שנאמר (שמות, כג, כא) כי שמי בקרבו. ע"כ. ע"ד הפשט רומז על שמות המלאכים מיכאל גבריאל ודומיהם שמשותף שם אל בהם.

ועוד. אריך, יאר-ך. ועיין שער הכוונות (דרושי אסרו חג, דרוש ג) שם א"ל במילוי אל"ף למ"ד, ובהתחברו עם הוי"ה פשוטה שהיא כ"ו אז הוא בגימט' יאר.

אבא

עיין פע"ח (שער עמידה, פי"ב) שלשה שמות. אל שדי - בא מכח הדעת שבין חו"ב, ושם אל הוי"ה - בא מכח חכמה - אבא. ושם אל אדני - בא מכח בינה.

ועוד. עיין שער הכוונות (דרושי הציצת, דרוש ז) ואח"כ תחבר אות ה' הנזכר עם אות ו' לרמוז אל התחברות המלכות עם ז"א, ואחר שנתחברו להעלות מ"ן למעלה

מילון ערכים בקבלה ■ אדם קדמון - א"ק

ז"ל העץ חיים (שער א, ענף ב) נתחיל עתה לבאר עוד פרט אחד הכולל כל מציאות החלל הזה, וממנו מתפשטים כל העולמות כולם. דע כי בזה החלל נאצל א"ק לכל הקדומים, ויש בו מציאות י"ס והם ממלאים כל החלל הזה, עכ"ל.

ובביאורו, עיין רמח"ל (קל"ח פתחי חכמה, פתח לא) וז"ל, א"ק הוא סדר הראשון של גילוי שם הוי"ה ב"ה בסוד דמות אדם, וכו', "סדר אחד שנתן לו שליטה על כולם", ושם שאר כל האילנות (כלומר כל הסדרים) להיות רק כינויים ולבושים לסדר זה, עיי"ש בהרחבה.

ויתר על כן יעויין עוד בדבריו (כללים ראשונים, כלל ח) וז"ל, ענין עשר ספירות פנימיות וחיצוניות שמהם נעשה אדם קדמון, הוא, כי שתי מידות יש, מדת הארת פנים (קו) ומידת הסתר פנים (רשימו) ומהם נמשכים ההנהגה, השלמויות והחסרונות, ובנבראים הנשמה והגוף, וכו'. ובסדר ההנהגה הנה נבחין שתי המידות כל אחת בפני עצמה לפי הענין החקוק בחוקים, והם הקו והרשימו. ועוד נבחין התחברם והתרכבם, להיות השלימות מעביר החסרונות, ועוד להיות העולמות מתנהגים בשתייהן כאחד. "וזה חיבור הקו והרשימו", שנעשה מכלל שניהם אדם קדמון, עיי"ש.

והנה א"ק הוא "כתר" של כל העולמות (וכתר הוא "למעלה" מצורת אדם, והוא "שורש" לצורת אדם, ודו"ק), כמ"ש בעץ חיים (שער מ"ב, פ"ב) א"ק הוא כתר לד' עולמות אבי"ע. עיי"ש שהוא שורש לכל חלקי פרטות אבי"ע. ועיין חסדי דוד (אות ה) וז"ל, א"ק נקרא כתר, ונקרא קוץ הי' ושורש, ונקרא עתיק ונוק', וא"א ונוק', ויחידה, בערך כללות העולמות, עכ"ל. ועיין תיקונים (תיקון ע, דף קיט) א"ק איהו כתר עילאה. ועיין מעיל אליהו על הקדמת רחובות הנהר (דף יא, ע"א). ולשם (ספר הכללים, אבני מילואים, סימן ח, סעיף ה).

אולם יעויין ברמח"ל (קנאת ה' צבאות, ח"ב) וז"ל, צריך שתדע על כן, שהעולמות שקודם האצילות הם בסוד הכתר, והאצילות הוא חכמה, ועם כל זה, א"ק הוא הכתר, וענפיו חכמה. וכשתדקדק עוד, השראת המאציל (קו) הוא הכתר, וא"ק הוא חכמה, עכ"ל.

והבן לפ"ז, אם יש לנו דיבור והשגה בא"ק, כי אם הוא כתר אין בו השגה, משא"כ אם הוא חכמה (ביחס לקו הנקרא כתר) יש לנו בו דיבור והשגה. והתבונן היטב בזה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ויעויין עוד בפתחי שערים (נתיב עיגולים ויושר, פתח א) וז"ל, ומטעם זה הראשון שנתגלה אחר הצמצום שהוא השורש לכל הנבראים וכל העולמות כולם, נקרא בשם אדם קדמון, ר"ל, "הראשון שאנו מדברים בו בבחינת ציור אדם", עכ"ל. וכן כתב שם להלן (נתיב אורות דעקודים, פתח טו) וז"ל, וזה נקרא א"ק לפי ערכו, ר"ל כוונה ראשונה של א"ס ב"ה, שהיה רוצה בציור אדם והבריאה שיהיה בציורו, והשכר ג"כ לפי זה, ולכן נקרא בשם אדם קדמון, ר"ל הראשון שהיה במחשבה בציור אדם, עכ"ל.

אולם יעויין עוד בדבריו (נתיב אורות דנקודים, פתח א) שאין שם ממש

ויעויין עוד בפתחי שערים (נתיב עיגולים ויושר, פתח א) וז"ל, ומטעם זה הראשון שנתגלה אחר הצמצום שהוא השורש לכל הנבראים וכל העולמות כולם, נקרא בשם אדם קדמון, ר"ל, "הראשון שאנו מדברים בו בבחינת ציור אדם", עכ"ל. וכן כתב שם להלן (נתיב אורות דעקודים, פתח טו) וז"ל, וזה נקרא א"ק לפי ערכו, ר"ל כוונה ראשונה של א"ס ב"ה, שהיה רוצה בציור אדם והבריאה שיהיה בציורו, והשכר ג"כ לפי זה, ולכן נקרא בשם אדם קדמון, ר"ל הראשון שהיה במחשבה בציור אדם, עכ"ל.

נא לשמור על קדושת הגליון

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמון 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה' פ

ירושלים - יום ג' 20:30

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חו:

לפרטים 52.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ ארה"ב 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529 [בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]